

EAA - Ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn

Prognos för utvecklingen 2002-2003

Economic Accounts for Agriculture – first estimates for 2003

I korta drag

Oförändrat produktionsvärde i jordbruket 2003

Värdet av jordbruksproduktionen i löpande priser beräknas vara i stort sett oförändrat 2003 jämfört med 2002.

Den totala spannmålsskörden var under 2003 något mindre än föregående år men i nivå med genomsnittet för de senaste fem åren. Avkastningen per hektar minskade, framför allt för de höstsådda spannmålsgrödorna. Störst var minskningen för höstveten beroende på att det torra vädret i samband med sådden medförde att utsädet hade svårt att gro. De låga hektarskördarna uppvägdes till stor del av att spannmålsarealen ökade med närmare 3 % jämfört med 2002. Spannmålspriserna för 2003 års skörd har enligt preliminära uppgifter varit nästan oförändrade totalt sett. För flertalet grödor steg dock priserna men resultatet dras ned av en relativt kraftig prisnedgång för havre.

Skörden av oljeväxter minskade, framför allt beroende på minskad areal men också på en något lägre hektaravkastning än under 2002. Priserna har preliminärt sjunkit något efter den höga nivån under 2001 och 2002.

Potatisskörden beräknas ha fortsatt minska mellan 2002 och 2003. Arealen minskade enligt preliminära uppgifter med 4 %. Avräkningspriset steg kraftigt under de första höstmånaderna.

De genomsnittliga avräkningspriserna för svin och fjäderfä har sjunkit, men för andra djur samt för mjölk och ägg har de varit i stort sett oförändrade eller stigit mellan 2002 och 2003. Sammantaget har priserna för animalier sjunkit något under perioden.

Preliminärt har slakten av svin ökat mellan 2002 och 2003 men slakten av andra djurslag har minskat. Produktionsvolymen för djur beräknas totalt sett vara högre 2003 än 2002 delvis beroende på att antalet stamdjur har antagits vara oförändrat 2003 efter en minskning 2002.

Mjölkinvägningen har fortsatt minska något under 2003 liksom invägningen av ägg.

Marianne Johansson, tfn 036-15 59 57
statistik@sjv.se

Statistiken har producerats av Statens Jordbruksverk, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1404-5834 Serie JO 45 SM 0301. Utkom den 5 december 2003.
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Svante Öberg, SCB.

Prognos för inkomstutvecklingen 2002-2003

Priserna på jordbrukets produktionsmedel beräknas preliminärt ha stigit något snabbare än avräkningspriserna mellan 2002 och 2003. Uppgången beräknas till ca 1,5 %. Värdet av insatsvaruanvändningen beräknas bl.a. på grund av detta ha ökat.

Övriga produktionssubventioner beräknas ha minskat mellan 2002 och 2003. Detta beror huvudsakligen på att miljöstöd enligt det tidigare programmet nu upphört och inte helt ersatts av nya stöd till miljövänligt jordbruk (framför allt det generella vallstödet).

Som en följd av härav beräknas faktorinkomsten (förädlingsvärde netto till faktorkostnad) ha minskat med ca 5 %.

Jordbruksverket har levererat denna preliminära beräkning över inkomstutvecklingen i Sverige till EUs statistikmyndighet Eurostat. Beräkningen redovisas i tabell 1 som innehåller värden för 2002 samt förändringar till 2003 i volym, pris och värde uttryckt som index.

I mitten av december planerar Eurostat att redovisa prognoser över utvecklingen av jordbrukets inkomster mellan 2002 och 2003. Indikator A, dvs. förändringen i real faktorinkomst per årsarbete, är det mått som brukar användas vid jämförelse mellan medlemsländerna. Med antaganden om en fortsatt nedgång av den totala arbetsinsatsen (- 4 %) och en prisökning för bruttonationalprodukten med ca 2 % kommer indikator A för Sverige att visa en nedgång med ca 3 %. Denna beräkning är naturligtvis mycket osäker och det slutliga utfallet kan komma att skilja sig avsevärt härifrån.

Innehåll

Tabeller	4
Teckenförklaring	4
1. Produktionsvärde och kostnader till baspris inom jordbrukssektorn 2002 samt prognos för utvecklingen 2002-2003, index 2002=100	4
Fakta om statistiken	5
Detta omfattar statistiken	5
Definitioner och förklaringar	6
Så görs statistiken	6
Statistikens tillförlitlighet	6
Bra att veta	6
In English	7
Summary	7
List of tables	7
List of terms	8

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable
*	Preliminär uppgift	Provisional figure

1. Produktionsvärde och kostnader till baspris inom jordbrukssektorn 2002 samt prognos för utvecklingen 2002-2003, index 2002=100

1. Agricultural output, intermediate consumption and other costs at basic prices 2002 and a first estimate for 2003, index 2001=100

Kod	EAA	Värde 2002	Volym index	Pris index	Värde index
01	Spannmål (inkl. utsäde)	7 307	99,5	100,2	99,7
02	Industrigrödor	1 820	90,5	99,0	89,6
03	Foderväxter	5 193	97,0	102,8	99,8
04	Köks- och plantskoleväxter	2 985	100,4	103,9	104,3
05	Potatis	1 190	95,8	124,9	119,7
06	Frukt och bär	312	97,9	121,1	118,6
09	Andra växter och vegetabiliska produkter	55	100,0	100,0	100,0
10	Vegetabilieproduktion (01 till 09)	18 862	97,8	103,3	101,0
11	Djur	10 238	103,0	94,6	97,4
12	Animaliska produkter	11 226	98,2	101,7	99,8
13	Animalieproduktion (11+12)	21 464	100,5	98,2	98,7
14	Produktion av jordbruksvaror (10+13)	40 326	99,2	100,5	99,8
15	Produktion av jordbrukstjänster	1 020	100,9	102,0	102,9
16	Jordbrukets produktion (14+15)	41 346	99,3	100,6	99,9
17	Sekundära icke-jordbruksaktiviteter	1 800	99,2	106,4	105,6
18	Jordbrukssektorns produktion (16+17)	43 146	99,3	100,8	100,1
19	Total insatsförbrukning	29 636	99,5	101,3	100,8
20	Förädlingsvärde brutto till baspris (18-19)	13 510	98,7	99,8	98,5
21	Kapitalförslitning	5 928	97,8	102,7	100,4
22	Förädlingsvärde netto till baspris ((20-21)	7 582	99,4	97,5	97,0
23	Löner och kollektiva avgifter	1 962	.	.	98,9
25	Övriga produktionssubventioner	4 098	.	.	91,6
26	Faktorinkomst (22-24+25)	11 680	.	.	95,1
27	Driftsöverskott netto (22-23-24+25)	9 718	.	.	94,3
28	Arrende- och hyreskostnader	1 426	.	.	103,9
29	Räntekostnader	2 998	.	.	98,3
30	Ränteintäkter	150	.	.	98,0
31	Företagsinkomst netto (27-28-29+30)	5 444	.	.	89,7
40	Total arbetsinsats (1000 årsverken)	67,2	.	.	96,0
	Prisförändring BNP	.	.	102,1	.

Anm. Volym- och prisindex beräknas inte för posterna med kod 23-40

Fakta om statistiken

EAA (Economic Accounts for Agriculture) är ett system av statistiska beräkningar över värdet av jordbrukssektorns produktion och kostnader för denna produktion. Beräkningarna görs enligt regler som fastställts av EUs statistikmyndighet Eurostat. Uppgifterna i EAA avser både värden och volymer (d.v.s. värden i fasta priser) på inkomstsidan och för vissa poster på utgiftssidan. Denna statistik faller inte under någon EU-reglering. Medlemsländerna beräknar och översänder EAA till Eurostat enligt informella överenskommelser.

EAA avser att belysa den ekonomiska utvecklingen inom den nationella jordbrukssektorn och används bl.a. som underlag för jordbrukspolitiska bedömningar av jordbrukssektorns förändringar. Tidigare gjordes i Sverige motsvarande beräkningar genom den s.k. sektorskalkylen.

Detta omfattar statistiken

EAA är ett räkenskapssystem för jordbruket som baseras på European System of Integrated Economic Accounts (ESA), ett redovisningssystem som följer FN:s rekommendationer för nationalräkenskaper.

EAA följer principen att all jordbruksproduktion skall ingå och avsikten med kalkylen är att beräkna värdet av all produktion och alla kostnader för denna produktion för att kunna upprätta en resultaträkning. För detta finns en förteckning över de produktionsgrenar och andra aktiviteter som anses vara karakteristiska för jordbruket och som därför skall ingå i beräkningarna, oavsett på vilken typ av företag produktionen sker. EAA är en kalkyl för jordbrukssektorn men innefattar inte jordbrukarhushållens intäkter från annan verksamhet, såsom från skogsbruk eller anställning.

I EAA utgörs undersökningspopulationen av alla företag som bedriver växtodling på friland (inkl. trädgårdsodling) eller under glas, husdjursskötsel, uppfödning av hästar eller sällskapsdjur (dock ej för eget privat bruk), biodling, renskötsel, pälsdjursskötsel, uppfödning av vilt i hägn eller entreprenadtjänster åt andra jordbruksföretag. Utöver detta kan sådana verksamheter ingå som intäkt- eller kostnadsmässigt ur statistiksynpunkt inte kan skiljas från jordbruksverksamheten. Sådana verksamheter benämns Sekundära ej särskiljbara icke-jordbruksaktiviteter. För Sverige ingår här väsentligen maskintjänster utanför sektorn, såsom snöröjning åt kommuner.

På vegetabilieområdet skall all produktion/skörd värdesättas, även skörd av sådana produkter som används som foder och som omsätts inom sektorn genom direkt försäljning till andra jordbruksföretag eller används på de jordbruk där de produceras. Samtidigt återkommer dessa produktionsdelar under kostnadssidan som kostnader för foder och påverkar därför inte nettoresultatet.

På animalieområdet gäller att produktionsvärdet för husdjuren nötkreatur, svin och får inte enbart utgörs av slaktintäkter. För dessa djurslag beräknas produktionsvärdet på olika sätt för stamdjur och omsättningsdjur. För stamdjur utgörs produktionsvärdet av de värden som djuren har när inträde till stamdjursbeståndet sker. Detta gäller för mjölkkor, am- och dikor, suggor, galtar samt tackor. För omsättningsdjur är produktionsvärdet detsamma som slaktintäkten och värdet av förändringen av djurbeståndet mellan årets början och slut.

I EAA redovisas produktionsvärden och kostnader både till producentpris och baspris. EAA till baspris innefattar såväl subventioner (direktutbetalningar) som avgifter och skatter på produkter eller produktion, vilka inte innefattas i EAA till producentpris. Vidare uppdelas subventioner/avgifter i produkt- resp. produktionsrelaterade subventioner/avgifter. Produktionsrelaterade subventioner/avgifter, såsom trädesbidrag och miljöstöd, redovisas under en särskild post.

Definitioner och förklaringar

De i EAA ingående resultatmått till baspriser framkommer på följande sätt:

- + Värdet av vegetabilieproduktionen
- + Värdet av animalieproduktionen
- + Intäkter från jordbrukstjänster
- + Intäkter från sekundära icke-jordbruksaktiviteter
- = *Totalt produktionsvärde*
- Kostnader för insatsvaror och tjänster
- = *Förädlingsvärde brutto till baspris*
- Kapitalförslitning
- = *Förädlingsvärde netto till baspris*
- + Övriga produktionssubventioner
- = *Faktorinkomst*
- Löner och kollektiva avgifter
- = *Driftsöverskott netto*
- Arrende- och hyreskostnader
- Nettoräntekostnader
- = *Företagsinkomst*

Utöver detta redovisar Eurostat vid inkomstanalyser följande tre s.k. inkomstindikatorer.

Indikator A: Index över real faktorinkomst per årsverke totalt.

Indikator B: Index över real företagsinkomst per oavlönat årsverke.

Indikator C: Företagsinkomst.

Så görs statistiken

EAA bygger till största delen på sammanställningar och bearbetningar av redan befintligt statistikunderlag, såsom lantbruksregistret (LBR), skördeuppskattningar, prisstatistik, slaktstatistik och bokföringsundersökningen FADN. Det primärmaterial som särskilt tas fram inom ramen för denna statistik är intäkter för trädgårdsnäringen samt arrendekostnader och avskrivningskostnader för maskiner och redskap.

Statistikens tillförlitlighet

EAA:s intäktssida bygger på makrostatistik som bedöms i huvudsak ha god tillförlitlighet. På kostnadssidan finns tillförlitlig makrostatistik för endast ett fåtal poster, varför uppskattningar av de olika kostnadsslagen vanligen baseras på bokföringsundersökningen FADN, som är en urvalsundersökning. I vissa fall görs även schablonmässiga antaganden. På grund av denna användning av ett flertal olika källor kan några statistiska osäkerhetsmått inte anges.

Statistiken avseende det senaste året baseras på en stor andel preliminära uppgifter och prognoser, särskilt på kostnadssidan, vilket innebär att den har en hög grad av osäkerhet.

Bra att veta

Denna statistik kan i första hand jämföras med motsvarande statistik för övriga EU-länder som publiceras av Eurostat.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Beskrivning av statistiken](#) på SCB:s webbplats, www.scb.se.

In English

Summary

The total value of agricultural output is expected to be the same in 2003 as in 2002.

The total harvest of cereals was somewhat smaller than in 2002 but on the same level as the average of the last five years. The yield per hectare decreased, especially for winter cereals. The largest decrease was recorded for winter wheat (seeds germinated poorer as a result of dry weather during the sowing period). The diminishing yields were compensated for by an increase of almost 3 % of the area under cultivation. Producer prices for cereals were on average almost the same as last year.

The harvest of oilseeds decreased - mostly as a result of a smaller area but also as a result of somewhat lower yields. Prices have decreased somewhat according to preliminary data.

The potatoe harvest is forecasted to be smaller than last year, as the total area has - preliminary - decreased by 4 %. Prices during the first autumn months show a strong increase.

Producer prices for pigs and poultry are expected to be lower than last year but for other animals and for milk and eggs they are expected to be the same as in 2002 or increase somewhat.

Slaughterings of pigs are expected to have increased from 2002 to 2003 but slaughterings of other animals have decreased somewhat. The output volume for animals is forecasted to be higher than in 2002 partly because of the assumption of an unchanged number of capital animals 2003 after a decrease 2002.

The quantity of milk delivered to dairies decreased in 2003 and so did the deliveries of eggs to wholesalers.

Producer prices in agriculture as a whole have increased somewhat. Prices of the means of agricultural production are foreseen to rise a little stronger than producer prices which is one reason for a decrease in agricultural income. A stronger reason is, however, the forecasted decrease in other production subsidies. The subsidies according to the older environmental program have expired and the support for perennial ley farming is not replaced in the new program.

Factor income is expected to have decreased by 5 %.

In December Eurostat will publish the first estimates of agricultural income in the member states in 2003. The development is usually measured by indicator A, i.e. the change of real agricultural factor income per annual work unit. On the assumption that labour input continues to fall (-4 %) and that the rise in the implicit price index of GDP is approximately 2 %, indicator A will show a decrease by some 3 % for Sweden. However, the uncertain factors must be stressed.

List of tables

Explanation of symbols	4
1. Agricultural output, intermediate consumption and other costs at basic prices 2002 and a first estimate for 2003, index 2002=100	4

List of terms

andra/annan	other
animalieproduktion	animal output
animaliska produkter	animal products
arbetsinsats	labour input
arrende	rent
baspris	basic price
BNP	GDP
brutto	gross
djur	animals
driftsöverskott	operating surplus/mixed income
faktorinkomst	factor income
foderväxter	forage plants
frukt och bär	fruits
företagsinkomst	entrepreneurial income
förädlingsvärde	value added
hyreskostnader	real estate rental charges
industrigrödor	industrial crops
icke-jordbruksaktiviteter	non-agricultural activities
insatsförbrukning	intermediate consumption
jordbrukets produktion	agricultural output
jordbrukssektorn	agricultural 'industry'
jordbrukstjänster	agricultural services
jordbruksvaror	agricultural goods
kollektiva avgifter	social security charges
köksväxter	vegetables
löner	compensation of employees
netto	net
plantskoleväxter	horticultural products
potatis	potatoes
prisförändring	change in price
produktion	production/output
produktionssubventioner	subsidies on production
ränteintäkter	interest recieved
räntekostnader	interest paid
sekundära	secondary
spannmål	cereals
vegetabilieproduktion	crop output
vegetabiliska produkter	crop products
volym	volume
värde	value
växter	plants
årsverke	annual work unit
övriga	other